Sektor Bildning

2026-10-06

Barn- och elevhälsorutin för förskolan och skolan i Hörby kommun

Revideras årligen eller tidigare vid behov i samverkan medrektorerna och professionerna i barn och elevhälsoteamen
Reviderats 2026-10-06

Dokumentansvarig:
Maria Persson, chef elevhälsan/ verksamhetschef enl. HSL

Hörby kommun 242 80 Hörby| **Besöksadress:** Ringsjövägen 4| **Tel:** 0415-37 80 00| **Fax:** 0415-134 77
kommunen@horby.se | www.horby.se

HÖRBY KOMMUN

Innehåll

Inledning 3
Mål 3
Vision 3
Syfte 3
Förskolans uppdrag 3
Barnhälsan 4
Barnhälsans olika professioner 5
Rektor i förskolan 5
Specialpedagoger i förskolan 5
Trygga övergångar 5
Skolans uppdrag 6
Elevhälsan 6
Tillgänglig lärmiljö 6
Ledning och stimulans 7
Extra anpassningar 7
Särskilt stöd 7
Anpassad grundskola 8
Elevhälsoteam 8
Elevhälsans olika professioner 8
Rektor i skolan 8
Lärarna 9
Specialpedagog/speciallärare 9
Skolsköterskor och skolläkare 9
Skolkurator 10
Skolpsykolog 11
Närvaroteam 11
Studie- och yrkesvägledare grundskolan 12
IM – Introduktionsprogrammet/gymnasium 13
Hälsa och lärande 14
Skolnärvaro 15
Anmälningsplikt 15
Sekretess inom barn och elevhälsan 16
Referenser 18

Inledning

Barn- och elevhälsorutinen riktar sig till barn, elever, vårdnadshavare, rektorer och personal på kommunala skolor som omfattar förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola och introduktionsprogram.
Barn- och elevhälsoplanen för förskola och skola i Hörby Kommun grundar sig i skollagen (2010:800), Läroplanerna (Lgr22, Lgrsär22, Lpfö18 reviderad 2025), Skolverkets nationella riktlinjer för elevhälsan samt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Mål

Barn och unga i förskola och skola ska ha möjlighet att utifrån sina individuella förutsättningar nå de mål som är uppsatta för verksamheten. För att detta ska vara möjligt är det barn- och elevhälsans uppdrag, i samarbete med all skolpersonal, att arbeta med förebyggande, hälsofrämjande och åtgärdande elevhälsoarbete. Målsättningen är att alla barn och unga ska må bra både fysiskt och psykiskt, ha en sund livsstil och därmed främjas elevernas utveckling mot utbildningens mål.
Vi inom barn- och elevhälsan ska även arbeta för att alla barn och elever upplever en känsla av att tillvaron i förskolan och i skolan är begriplig, hanterbar och meningsfull. Om förutsättningarna är rätt kan barnen och eleverna utvecklas till sin fulla potential och som harmoniska, trygga, empatiska och nyfikna människor.

Vision

”Varje barn och elev ska må bra och utvecklas till sin fulla potential i en likvärdig förskola och skola.”

Syfte

- Tydliggöra elevhälsans helhetsuppdrag men också de olika yrkesprofessionernas kompetenser och vad de kan bidra med.
- Säkerställa likvärdigheten mellan förskolorna och skolorna
- Fungera som ett stöd för rektorer och personal och visa på samverkan som en viktig grundpelare i barn- och elevhälsoarbetet
- Underlätta en systematisk och strukturerad arbetsgång i elevhälsoarbetet inom förskolan och skolan
- Stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet
- Beskriva barn- och elevhälsoarbetet för barn, elever och vårdnadshavare

Förskolans uppdrag

Helhetssyn

Utbildningen i förskolan ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och lägga grunden för ett livslångt lärande.

Barnhälsan

Det finns enligt skollagen inga krav på barnhälsa i förskolan. I Hörby kommun har dock förskolan tillgång till specialpedagogiska insatser via Barnhälsan och vid behov även psykologiska insatser från psykolog i Centrala elevhälsan.

Barnhälsan är ett forum för organisatoriskt utvecklingsarbete som bygger på ett systematiskt växelspel mellan central och lokal nivå där organisation- grupp- och individnivå bildar en helhet. Barnhälsan driver ett processinriktat och systematiskt kvalitetsarbete där förskolans rektorer och förskolans specialpedagoger samverkar för att leda utvecklingsarbete i syfte att stödja pedagogernas professionella utveckling mot en likvärdig förskola.

Centralt arbete

Det övergripande syftet är att lyfta frågor och resonera kring barnhälsa i stort och ska bygga på ett systematiskt växelspel mellan central och lokal nivå med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser. Rektor och specialpedagog verkar på både lokal och central nivå och formar det hälsofrämjande och organisatoriska arbetet utifrån uppmärksammade behov i verksamheten och rustar på så sätt organisationen långsiktigt inför framtiden utifrån ett helhetsperspektiv på organisation- grupp- och individnivå. Barnhälsan har även möjlighet att komplettera sitt professionella perspektiv med andra yrkeskompetenser vid behov tex barnpsykolog.

Lokalt arbete

Barnhälsoarbetet sker lokalt på varje förskola genom ett nära samarbete mellan rektor, specialpedagog och arbetslag. Arbetet utgår från ett helhetsperspektiv med fokus på att skapa trygga, tillgängliga och utvecklande miljöer för alla barn. Specialpedagogen fungerar som en analytisk samtalspartner som handleder och utmanar pedagogerna att reflektera över sin verksamhet utifrån tex arbetssätt, rutiner, miljöer och anpassningar. Insatserna syftar till att stärka arbetslagets kollektiva kompetens att möta och främja hälsa, utveckling och delaktighet för varje barn. Det är i det lokala arbetet utifrån individ och grupp som grunden läggs för det organisatoriska och systematiska arbetet på organisationsnivå. Det är också på lokal nivå som det centrala arbetet blir verklighet samtidigt som nya behov upptäcks utifrån ett helhetsperspektiv och en växelverkan mellan barnhälsans centrala och lokala nivå.

Särskilt stöd i förskolan

Förskolans specialpedagoger arbetar på uppdrag av rektorerna och är en resurs som handleder, observerar och stödjer förskolan personal i deras pedagogiska uppdrag. Insatserna syftar till att skapa goda lärandemiljöer och utvecklingsmöjligheter utifrån barns förutsättningar och behov. Vid uppdrag rörande enskilt barn ska vårdnadshavare informeras och ges möjlighet att ta del av och underteckna uppdragsblanketten som lämnas till specialpedagogerna. Det är viktigt att förskolan samarbetar på ett nära och förtroendegivande sätt med hemmet, för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Till stöd för barnhälsoarbetet i förskolan finns också tillgång till psykolog. Utöver vårdnadshavarna är viktiga samarbetspartners barnhälsovård, barn- och ungdomshabiliteringen, socialförvaltning samt skola.

Barnhälsans olika professioner

Rektor i förskolan

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt genomförs i enlighet med de nationella målen. Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att:
-utbildningen utformas så att barn i behov av särskilt stöd i sin utveckling får det stöd och de utmaningar de behöver,
-utforma utbildningen och anpassa resursfördelningen så att alla barn får det stöd och de utmaningar de behöver för utveckling och lärande.

Specialpedagoger i förskolan

Specialpedagogernas arbetssätt tar sin utgångspunkt i ett tvärvetenskapligt synsätt, där ett salutogent perspektiv, relationellt förhållningssätt, helhetssyn, inkludering och delaktighet är centrala begrepp. Vi arbetar för en god pedagogisk miljö, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Specialpedagogen får uppdragen av rektor och arbetet består i huvudsak av:

- Konsultation och handledning
  Samtalsledare i pedagogiska frågor med rektorer, pedagoger, arbetslag och resurspedagoger
- Observation och kartläggning av verksamheten
  Specialpedagogen utför pedagogiska kartläggningar, observationer i förskolan utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv på organisation, grupp-och individnivå.
- Medverkar vid utformningen av pedagogisk planering, uppföljning och utvärdering.
- Utvecklings- och överlämningssamtal
  Specialpedagogen kan vara ett stöd för förskollärare och rektor i samband med förskolans utvecklingssamtal med vårdnadshavare, och överlämningssamtal vid start i förskoleklass.
- Kompetensutveckling
  Specialpedagogen medverkar i hälsofrämjande och förebyggande arbete via kompetenshöjande insatser, till exempel föreläsning, Works-shop, kollegialt lärande.
- Förskoleutveckling i samverkan med rektorer
  Specialpedagog samarbetar med rektor kring pedagogisk, didaktisk och metodisk verksamhetsutveckling utifrån ett förebyggande, relationellt och salutogent perspektiv.

Trygga övergångar

Övergång och samverkan mellan förskola-förskoleklass-fritidshem

Förskolan ska samverka på ett förtroendefullt sätt med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. För att övergången mellan verksamheterna ska bli så trygg, tydlig och förutsägbar som möjligt för barnen har rektorer i förskolan och grundskolan upprättat en handlingsplan. Handlingsplanen riktar sig till rektorer och pedagoger i de olika skolformerna och revideras en ggr/år.

I handlingsplanen finns det framskrivet mål kring samarbetet, rutiner kring överlämning av information mellan pedagogerna i de olika verksamheterna och sekretessen mellan de olika verksamhetsgrenarna.

Handlingsplan-övergång förskola-förskoleklass och fritidshem

Skolans uppdrag

Skolans uppdrag är att främja lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Skolan ska i samarbete med hemmen främja elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Skolan ska präglas av omsorg om individen, omtanke och generositet.

Elevhälsan

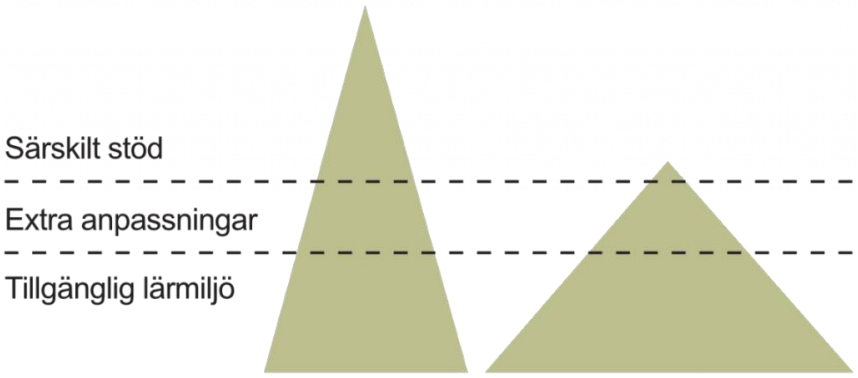
I Hörby kommun har vi en Central elevhälsa där professioner som skolsköterska, skolläkare, skolkurator, skolpsykolog ingår. Även ett närvaroteam med professionerna specialpedagog och socialpedagog.
Centrala elevhälsan leds av Chef för elevhälsan/ verksamhetschef enl. HSL. Elevhälsans organisation och arbetsstruktur behöver vara tydlig och väl förankrad avseende ansvar och arbetsfördelning mellan rektor, elevälsopersonal, lärare och övrig personal. Ett fungerande samarbete mellan elevhälsans professioner och med övrig personal syftar till att varje barn/elev i behov av stöd tidigt identifieras, kartläggs, analyseras och erbjuds insatser som följs upp och utvärderas.

Den lokala elevhälsan ska säkerställa att barn och elevhälsokompetens finns nära barnet/eleven. Elevhälsan ska samverka med skolans personal, vårdnadshavare, barn/elev och externa aktörer som till exempel hälso-och sjukvård och socialtjänst.

Elevhälsoarbetet bedrivs lokalt på varje skola. Elevhälsan ska ha särskilt fokus på elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd samt extra utmaningar. Inom elevhälsan samverkar de medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatserna i ett tvärprofessionellt team. Varje profession i Elevhälsan har ett särskilt ansvar att bidra med sin specifika kompetens i skolans pedagogiska arbete och att samverka med övriga professioner inom elevhälsan, skolan och utanför skolan.
Elevhälsoarbetet ska bidra till att elever får det stöd de behöver för att utvecklas och nå utbildningens mål.

Tillgänglig lärmiljö

Tillgänglighet är ett begrepp som beskriver hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för barn och elever oavsett förutsättningar. Att utveckla verksamhetens tillgänglighet ur ett helhetsperspektiv innebär att anpassa den pedagogiska, fysiska och sociala miljön, i relation till elevernas lärande. En tillgänglig lärmiljö kännetecknas av goda relationer, en undervisning där kunskapskrav och förväntningar tydliggörs. Undervisningen anpassas efter elevens förutsättningar och ger möjlighet till inflytande och delaktighet. Skolorna arbetar aktivt med trygghet och studiero genom att främja lika rättigheter och möjligheter och motverka diskriminering. Utformning av lokaler och utemiljö påverkar möjligheten till kommunikation, social samvaro och lärande.

Ledning och stimulans

Ledning och stimulans är basen i skolans arbete med undervisning och stödinsatser. Behov som uppmärksammas hos enskilda elever bör ligga till grund för hur undervisningen planeras så att den blir tillgänglig för alla elever.
I all utbildning inom skolväsendet ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Det kallas för det kompensatoriska uppdraget.
I en undervisning med hög kvalitet arbetar man regelbundet med att planera, organisera och strukturera undervisningen tillsammans med eleverna för att förbättra strategier att lära och öka variationen i undervisning.

Extra anpassningar

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen.
Extra anpassningar är en mindre ingripande stödinsats och det måste inte fattas något formellt beslut om extra anpassningar.

Särskilt stöd

Till skillnad från stöd i form av extra anpassningar är särskilt stöd-insatser av mer ingripande karaktär. Särskilt stöd är omfattande insatser som pågår under en längre tid. Särskilt stöd för en elev beslutas av rektorn i ett åtgärdsprogram.

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att extra anpassningar har getts, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Åtgärdsprogrammet är ett dokument för planering och utvärdering av elevens utbildning samt för uppföljning och utvärdering av använda stödåtgärder. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det går att överklaga ett beslut om åtgärdsprogram till Skolväsendets överklagandenämnd.

Anpassad grundskola

Barn som har intellektuell funktionsnedsättning och bedöms inte kunna nå grundskolans kunskapskrav ska tas emot i anpassad grundskola. Ett beslut om mottagande i anpassad grundskola ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning för att ge en så allsidig bild som möjligt av eleven. Frågan om mottagande i anpassad grundskola prövas av elevens hemkommun (sektor Bildning).

Elevhälsoteam

I elevhälsoteamet finns medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Studie- och yrkesvägledare ingår i elevhälsoteam på högstadie-och IM verksamheterna. Insatserna ska stödja elevens utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsoteamets olika professioner har ett särskilt ansvar att bidra med sin specifika kompetens och att samverka med övriga professioner inom teamet, skolan och utanför skolan.

Elevhälsoteamets uppgift är att:

- Samarbeta med lärare, övrig personal, arbetslag, elever och deras vårdnadshavare
- Bidra med kunskaper och genomföra insatser som stödjer barns och elevers hälsa, lärande och utveckling generellt, på såväl främjande, förebyggande som åtgärdande nivå
- Vara ett stöd i arbetet med de elever som är i behov av särskilt stöd
- Vara ett stöd i att undanröja de hinder för lärande och utveckling som kan förekomma
- Bidra till att kartlägga/utreda, analysera, föreslå, genomföra och följa upp elevhälsoinsatser
- Utgöra ett stöd för rektor inför beslut om hur insatserna ska utformas
- Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan därför ett särskilt ansvar för att röja undan hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling.

Elevhälsoteamets arbete ska ske i dialog och nära samarbete med
Lärarna, övrig personal och arbetslagen. Detta innebär att:

- Det ska finnas tillgång till ett elevhälsoteam på varje skola
- Teamet ska träffas regelbundet för att kunna använda alla professioner
- Elevhälsoteamet ska utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete, regelbundet följa upp och analysera elevhälsoarbetet
- Föreslå och delta i hälsofrämjande och förebyggande arbete
- All personal och alla föräldrar i skolan ska känna till vilka som ingår i elevhälsoteamet och hur man kommer i kontakt med dem.

Elevhälsans olika professioner

Rektor i skolan

Rektor leder och samordnar det pedagogiska arbetet vid skolenheten. Enligt läroplanen har rektor ansvar för att:

- Undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver.
- Kontakt upprättas mellan skola och hem, om det uppstår problem och svårigheter för eleven i skolan
- Resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör.

Lärarna

Elevhälsan börjar i klassrummet. Lärarna ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande med eleverna. Läraren är central i elevhälsoarbetet och utgör själva navet för barnen och eleverna. Varje lärare har ansvar för att undervisningen tar hänsyn till elevernas olika förutsättningar och behov, därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Mentor och/eller klasslärare ansvarar för eleven i det dagliga arbetet och följer upp eventuella anpassningar och åtgärder. Undervisande lärare ska skyndsamt sätta in extra anpassningar inom den ordinarie undervisningens ram om en elev stöter på svårigheter i sitt lärande.

Specialpedagog/speciallärare

Det specialpedagogiska perspektivet företräds oftast av specialpedagog och/eller speciallärare i elevhälsan.

Specialpedagoger och speciallärarna arbetar för att främja goda och tillgängliga lärmiljöer och förebygga samt undanröja hinder för lärande på organisations-, grupp- och individnivå för alla elever.

Specialpedagogiska insatser kan bland annat bestå av konsultation, handledning till pedagoger, pedagogiska kartläggningar och utredningar, observationer och analyser, särskilt stöd i form av undervisning samt stöd i användning och anpassning av digitala verktyg.

Specialpedagogers och speciallärares roll är att utgå ifrån ett helhetsperspektiv och se närmare på lärmiljöernas påverkan på lärande, verksamhetens förhållningssätt samt elevernas styrkor och utmaningar.

På alla skolor finns personal med specialpedagogisk kompetens. För att säkerställa kvaliteten och likvärdigheten samordnas förskolornas och skolornas specialpedagoger/speciallärare i ett nätverk.

Skolsköterskor och skolläkare

Skolsköterskan och skolläkaren ansvarar för den medicinska kompetensen inom elevhälsan och erbjuder hälsobesök innefattande hälsosamtal och hälsoundersökningar samt vaccinationer enligt allmänna barnvaccinationsprogrammet. Hälsosamtalen innefattar allmänna hälsokontroller som står beskrivna i bifogad bilaga, basprogram för Hörby Kommun. Skolläkaren ansvarar för medicinska bedömningar vid skolrelaterade hälsoproblem. Skolsköterskans uppgift är att arbeta förebyggande och hälsofrämjande samt stödja elevernas utveckling mot de mål som gäller för utbildningen.

- I elevhälsans medicinska insats kan bland annat ingå att:
- Tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete.
- Vid hälsobesök tidigt identifiera problem eller symtom hos elever som kan innebära att de är i behov av särskilt stöd eller andra insatser.
- I samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa.
- Ge handledning och konsultation till skolans personal.
- Bevaka elevernas vaccinationstäckning så att kompletterande vaccinationer kan erbjudas om det finns behov samt fullfölja vaccinationer enligt allmänna barnvaccinationsprogrammet.
- Bidra med medicinsk kunskap inför arbetsmoment som är förlagda ute i verksamheter och vid yrkesvägledning.
- Ta till vara kunskap om elevernas hälsa i skolans arbete

Skolsköterskorna har journalföringsplikt.

Basprogram

Skolkurator

Skolkuratorn står för elevhälsans psykosociala kompetens och är en del av skolans elevhälsoteam. Skolkuratorer arbetar utifrån en helhetssyn på eleven och dennes behov, vilket innebär att se eleven i hela sitt sammanhang och förstå hur eleven har det på fritiden, i familjen och i klassen/skolan. Målet är att alla elever utvecklas socialt och emotionellt i en miljö som främjar lärande och bidrar till måluppfyllelse. Arbetet sker på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå och ska i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande till sin karaktär.

Arbetet innebär att

- tillföra psykosocial kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- ta till vara kunskap om elevernas generella psykosociala hälsa och sociala situation i elevhälsans övriga arbete.
- på rektorns uppdrag utreda och bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, bland annat som underlag inför beslut om särskilt stöd och vid upprättande av åtgärdsprogram samt inför elevernas mottagande i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.
- ge handledning och konsultation till skolans personal
- bidra med kunskap om risk- och skyddsfaktorer för elevers hälsa, sociala situation, lärande och utveckling
- bidra med kunskaper om samhällets stödsystem
- delta i arbetet med skolans struktur och organisation när det gäller värdegrund och likabehandling
- genomföra samtal, såsom stöd-, motivations- och krissamtal liksom utredande och rådgivande samtal med enskilda elever och deras familjer relaterade till skolsituationen

Skolpsykolog

Psykologen i skolan arbetar för att stödja elevers utveckling mot utbildningens mål samt för att elever ska känna trivsel och trygghet i skolan. Det finns ett dubbelriktat samband mellan lärande och psykisk hälsa. Det betyder att psykologen behöver arbeta med psykologiska faktorer som påverkar inlärning som exempelvis relationer, känslor, konflikthantering, gruppdynamik och skolmiljö för att undanröja hinder för lärande. Psykologens huvuduppgift inom skolan är att tillföra psykologisk kunskap om barn och ungdomars psykiska hälsa och ohälsa, lärande och utveckling till verksamheten.

En psykolog i skolan arbetar med ett skolperspektiv där faktorer på organisations-, grupp- och individnivå beaktas. Psykologen samarbetar med övrig elevhälsopersonal och företräder det psykologiska perspektivet i den samlade elevhälsan där uppgiften är att tolka, förtydliga och förklara problem och situationer ur ett psykologiskt perspektiv. Psykologen kan med sin fördjupade kunskap i att se orsakssamband och analysera komplexa situationer både fungera som bollplank och vägleda arbetet kring elevers skolrelaterade svårigheter.

Främst ska psykologens arbete i skolan vara hälsofrämjande (arbete som syftar till att stärka eller bibehålla elevers välbefinnande) och förebyggande (arbete som syftar till att minska risken för ohälsa genom att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorers inflytande). Psykologen arbetar mestadels konsultativt eller med handledning av skolans personal i frågor som rör exempelvis bemötande, relationer, gruppdynamik, samspel och mående. Genom handledning och konsultation ges verktyg och metoder för reflektion, att bredda perspektiv, lyfta blicken samt hitta nya vägar och alternativ i att bemöta eleven eller anpassa undervisningen till den specifika individen.

I samråd med rektor och vårdnadshavare gör psykologen Skolformsutredningar med syfte att fastställa elevens kognitiva utvecklingsnivå. I förekommande fall ställs diagnos intellektuell funktionsnedsättning vilket ger rätt att ansöka till Anpassad grundskola enligt kommunens rutiner.
I vissa fall görs psykologutredning när det handlar om en komplex inlärningssituation, även denna utredning görs alltid i samråd med vårdnadshavare och rektor.

Psykologerna i Hörby kommun har 5% av sin tjänst riktad mot förskolorna i kommunen. Denna tid används till konsultation med förskolepersonal eller samverkan med förskolans specialpedagoger.

Psykologerna har journalföringsplikt.

Närvaroteam

Närvaroteamet utgör en del av skolans samlade arbete för att främja skolnärvaro och förebygga problematisk frånvaro. Teamet arbetar på uppdrag av rektor och i nära samverkan med elevhälsa, mentor, klasslärare, vårdnadshavare och externa samverkansaktörer.

Närvaroteamets arbete syftar till att:

- identifiera riskfaktorer för frånvaro i ett tidigt skede tillsammans med elevhälsoteamen ute på skolorna.
- bidra med kartläggning och analys av frånvaro
- stärka relationen mellan elev, hem och skola
- samordna och följa upp närvarofrämjande insatser
- stödja skolans personal med handledning och konsultation
- samordna insatser tillsammans med externa aktörer när behov finns.

Arbetet utgår från ett relationellt, lösningsfokuserat och salutogent perspektiv där elevens delaktighet och styrkor står i centrum.

- Närvaroteamet följer kontinuerligt upp elever med risk för problematiska frånvaro
- Närvaroteamet fungerar som stöd till mentor och arbetslag vid tidiga signaler om ökad frånvaro.
- Närvaroteamet samordnar närvarofrämjande insatser tillsammans med elevhälsa och rektor
- Närvaroteamet arbetar aktivt för att stärka relationen mellan elev, vårdnadshavare och lärare
- Närvaroteamet stödjer planeringen av individuella närvaroplaner och elevernas återgång till undervisningen.
- Närvaroteamet kan genomföra motiverande samtal med elev och vårdnadshavare
- Närvaroteamet erbjuder konsultation till pedagoger kring elever med begynnande eller omfattande frånvaro.
- Närvaroteamet samordnar närvarofrämjande insatser tillsammans med elevhälsa och rektor
- Närvaroteamet arbetar aktivt för att stärka relationen mellan elev, vårdnadshavare och skola.

Studie- och yrkesvägledare grundskolan

Studie- och yrkesvägledarens arbete utgörs av att på individ- och gruppnivå vägleda, informera och ge stöd till elever i deras studier och inför PRAO, val av gymnasieprogram och framtida yrkesval. Studie- och yrkesvägledaren är en länk mellan skola och arbetsliv och samverkar med olika aktörer samt myndigheter.

Studie- och yrkesvägledaren stödjer och förbereder elever inför kommande studier och yrkesval genom följande insatser:

- Genomföra vägledning/ information i grupp för alla elever från åk 5 - 9.
- Genomföra vägledningssamtal med samtliga elever i åk 8 och åk 9 inför gymnasieval samt vid önskemål även med vårdnadshavare.
- Genomföra vägledning och motivationssamtal vid behov för elever i årskurs 7 - 9.
- Genomföra arbetet som möjliggör PRAO en vecka i både åk 8 och åk 9.
- Vid behov medverka i arbetet med anpassad studiegång, till exempel med planering av eventuell praktik.
- Vara delaktig, stödja och hjälpa eleverna genomföra sitt val till gymnasiet

- Vara delaktig i överlämningar vid övergång till gymnasieskolan
- Samverka med närsamhället och anordna olika temadagar som utgår från studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar.

Studie-och yrkesvägledaren är delaktiga i elevhälsoteamen där man tillsammans arbetar för att elevernas skolgång ska leda till fortsatt utbildning på gymnasiet genom främjande och förebyggande åtgärder.
Vi är ett stöd i arbetet med elever som behöver särskilt stöd för att göra detta möjligt.
Vi har olika informationstillfälle för att motivera och stärka bilden av vad skolan ska leda till, framtidstankar.
För att säkerställa likvärdigheten mellan förskolorna och skolorna så har vi Framtidskompassen inom studie och yrkesvägledningen.

Framtidskompassen

Studie- och yrkesvägledare på Introduktionsprogrammet och språkintroduktion

Studie- och yrkesvägledarens arbete sker både på individ- och gruppnivå: I arbetet ingår det att vägleda, skapa individuella studieplaner (isp), skapa schema utifrån elevens isp, informera och ge stöd till elever i deras studier och framtid, val av vidareutbildning och framtida yrkesval. Studie- och yrkesvägledaren är en länk mellan skola och arbetsliv och samverkar med olika aktörer samt myndigheter.

Studie- och yrkesvägledaren stödjer och förbereder elever inför kommande studier och yrkesval genom följande insatser:

- Individuell studieplanering samt schemaläggning utifrån deras målsättning med studierna.
- Kontinuerlig dialog om vad som förväntas av dem i nästa steg i livet, oavsett om det är studier eller arbete/praktik.
- Genomföra vägledning/ information enskilt och i grupp.
- Genomföra vägledningssamtal med samtliga elever inför gymnasieval eller annan utbildning, samt vid önskemål även med vårdnadshavare eller kontaktperson från boende.
- Genomföra vägledning och motivationssamtal vid behov.
- Vid behov medverka i arbetet med anpassad studiegång, till exempel med planering av eventuell praktik.
- Vara delaktig i överlämningar vid övergång från grundskolan, men även till gymnasieskolan eller andra aktörer
- Samverka med närsamhället och planera tillsammans med övriga kollegor olika insatser som utgår från studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar.
- Genomföra studiebesök på gymnasieskolor, folkhögskolor och praktikplatser.

IM – Introduktionsprogrammet/gymnasium

Hörby Lärcenters mål är att varje elev läser upp grundskoleämnen där betyg saknas, utvecklar självkännedom och förmåga till studieplanering samt att varje elev medvetet kan ta ställning till

fortsatt studie- och yrkesinriktning utifrån sina samlade erfarenheter och kunskaper. Utbildningen anpassas för eleven och tillsammans med elevhälsans olika professioner skapas en studieplan utifrån elevens behov. Elever som har möjlighet erbjuds även att läsa hela eller delar av gymnasieämnen. Vid behov kan elever erbjudas praktik eller andra arbetslivsinriktade inslag. Utifrån studieplanen skapas ett individuellt schema med upp till 23 timmars undervisning/vecka. På Hörby Lärcenter erbjuds en liten och trygg studiemiljö med nära kontakt med lärare, speciallärare, mentor, skolhund, kurator samt studie- och yrkesvägledare. På skolan finns en egen skolmatsal.

Elevhälsan på Hörby Lärcenter består av rektor, kurator, speciallärare samt studie- och yrkesvägledare. Elevhälsan träffas en gång per vecka och har då uppföljning av närvaro, identifierar speciella behov och lägger upp en plan för de stödjande insatser som ska hjälpa eleverna mot utbildningens mål. Lärcenter har även tillgång till skolsköterska, skolläkare (c och skolpsykolog vilka deltar på elevhälsomöte 2 tillfällen per termin och vid behov. Eleverna i gymnasieskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Hälsa och lärande

Skolans uppdrag är alltid att anpassa den pedagogiska verksamheten efter varje elevs behov. Elevhälsans uppdrag är att främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande och stötta elevens utveckling mot utbildningens mål.

Det råder ett ömsesidigt samband mellan hälsa och lärande. Skolans uppdrag är att utforma en lärande miljö som främjar både hälsa och lärande. Dessutom är det viktigt att skolan och elevhälsan fångar upp elever med ohälsa på ett så tidigt stadium som möjligt och sätter in relevanta åtgärder i samverkan med elev och dess vårdnadshavare.

Sambandet mellan hälsa och lärande är i fokus och elevhälsan knyts närmre skolans uppdrag. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och personal på skolan. Att bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa är hela skolans ansvar.

Förskolan spelar en central roll i det hälsofrämjande arbetet, inte minst genom att det är i förskolan som de första relationerna till jämnåriga, pedagogisk personal och undervisning etableras. Detta betyder att barns erfarenheter i förskolan får stor betydelse för deras lärande och välmående också upp i skolåldern. Vi behöver med andra ord anlägga ett perspektiv på hälsofrämjande arbete som spänner över samtliga delar i skolsystemet.

Förskolan har ansvar att skapa en god pedagogisk miljö, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan är en viktig del av den långsiktiga pedagogiska utvecklingsprocessen. I barn- och elevhälsoarbetet ska respektive verksamhet utgå från att individen befinner sig i ett sammanhang där samspelet mellan den pedagogiska, social och fysiska miljön är en viktig förutsättning för kunskapsutveckling och känsla av delaktighet

Skolnärvaro

Elever i grundskolan har närvaroplikt, det vill säga skyldighet att delta i den undervisning som anordnas om eleven inte är sjuk eller har annat skäl att utebli. Det räcker inte med att eleverna befinner sig i skolan utan de måste delta i undervisningen.

För den enskilda eleven kan en omfattande frånvaro leda till en ofullständig utbildning som gör det svårt att aktivt delta i såväl yrkes- som samhällslivet. Frånvaron har naturligtvis betydelse för inlärning men kan också innebära att elever inte får del av skolans sociala gemenskap. Intervjustudier visar att den vanligaste orsaken till ofullständiga betyg är bristande delaktighet hos eleverna, antingen i form av frånvaro eller i form av passiv närvaro.

Kommunens handlingsplan med rutiner för att öka skolnärvaron, grundar sig i gällande lagstiftning när det gäller skolplikt och vad som är skolans respektive vårdnadshavares ansvar. Grundläggande är alla barns rätt till utbildning och att genomförd skolgång med godkända betyg är en stark skyddsfaktor mot psykisk ohälsa och socialt utanförskap i vuxen ålder. Frånvaro är en larmsignal!

Handlingsplan för att främja elevers närvaro samt åtgärda frånvaro

Introduktionsprogrammet (IM) tillhör gymnasieskolan som är en frivillig skolform vilket innebär att det inte är skolplikt. Däremot har du som elev skrivit in dig och fått ett schema så bör du vara på plats i skolan, eftersom effekterna av närvaro och frånvaro är samma som för eleverna i grundskolan. Chans att lyckas och tillgodogöra sig undervisningen är mycket större med hög närvaro.
All frånvaro följs upp. Oanmäld frånvaro är vi skyldiga att rapportera till CSN vilket kan leda till att ditt studiebidrag dras in helt eller delvis. Vid hel frånvaro i mer än fyra veckor så blir du utskriven från skolan och hamnar på listan för Kommunalt aktivitetsansvar (KAA). Därmed är det mycket viktigt att prata med personalen på Introduktionsprogrammet när något inte fungerar som det är tänkt.

Frånvarotrappa Hörby lärcenter 2026

Anmälningsplikt

Alla som får veta att ett barn far illa är skyldiga att anmäla det till socialtjänsten. Det gäller även vid misstanke att barnet riskerar att fara illa. I förskolan och skolan gäller anmälningsplikten för all personal. Detta framgår av 14 kap. 1 § socialtjänstlagen och 29 kap 13 § skollagen. Socialtjänsten behöver så tidigt som möjligt få veta om ett barn eller familj behöver hjälp. Skyldigheten gäller barn under 18 år som far illa på grund av missförhållanden i hemmiljön eller genom sitt eget beteende. Det kan handla om misstankar om övergrepp, upprepad eller lång oroande skolfrånvaro, vanvård eller brister i omsorgen i hemmet eller att barnet har ett riskbeteende, till exempel missbruk, kriminalitet eller något annat självdestruktivt beteende. Personalen behöver inte vara säker på sin sak när anmälan görs, det är oron som räknas. Det är socialtjänstens ansvar att bedöma hur allvarliga uppgifterna är.

Sekretess inom barn och elevhälsan

Alla som arbetar i förskola och skola har tystnadsplikt. Sekretess i förskola och i sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. skollagen gäller stark sekretess och uppgift kan lämnas först om det står klart att barnet eller någon närstående inte far illa om man lämnar ut uppgiften.
Stark sekretess gäller även för skola då uppgift om enskilds personliga förhållanden i sådan elevhälsa som avser medicinsk, psykologisk och psykosocial insats.

För särskild elevstödjande verksamhet i övrigt gäller svag sekretess, vilket innebär att sekretessen gäller enbart om man kan anta att eleven eller någon närstående inte far illa om man lämnar ut uppgiften.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år. Lag (2010:866). Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I de flesta fall kan man samarbeta kring ett barns/elevs problem genom att man får vårdnadshavarnas och/eller barnets/elevens samtycke till att lämna ut uppgifter.

HÖRBY KOMMUN

Sekretess inom elevhälsan

2020-01-29

Sekretess inom elevhälsan för skolsköterska och skolläkare (Offentlighets- och sekretesslagen, SFS 2009:400, 25 kap. 1§)

Den medicinska elevhälsan (Skolsköterskor och skolläkare) är en **egen verksamhetsgren** i sekretesshänseende, 25 kap. 1 §. Det innebär att de har ett **helt avskilt** sekretessområde i förhållande till skolan och ska **alltid inhämta samtycke** för att lämna ut uppgifter om enskild elev.

Det ska tydligt framgå i journalanteckningen (Patientdatalagen, SFS 2008:355) vad som kan lämnas ut till övriga professioner inom EHT. Vårdnadshavare och/eller elev kanske väljer att **inte lämna någon** information eller **delar av** information eller **specifik information** till specifik profession vilket får beaktas mot bakgrund av lagstiftningen.

Vårdnadshavare och/eller elev kanske väljer att inte lämna någon information eller delar av information eller specifik information till specifik profession vilket får beaktas mot bakgrund av lagstiftningen. Det **är alltid vårdnadshavare och/eller elev** som **väljer vilken information som lämnas** till övrig elevhälsa. Professionen inom EMI att följa skollagen (2010:800, 2 kap. 25§) och intentionen för professionen är att erhålla samtycke från varje enskild vårdnadshavare och/eller elev och tillfälle (OSL, 25 kap.1§) i syfte att elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas (SFS 2010:800, 2 kap. 25§).

Sekretessen (25 kap.13a§ OSL) **hindrar inte** att en uppgift om en enskild lämnas från sådan elevhälsa som avser medicinsk insats (Skolsköterska, skolläkare) till annan elevhälsa eller särskild elev-stödjande verksamhet i övrigt inom samma myndighet, **om det krävs att uppgiften lämnas för att en elev ska få nödvändigt stöd**. Exempel kan vara om EMI har kännedom om att en sjukdom påverkar inlärning och ser då att specialpedagogisk personal inte kan fullgöra sina arbetsuppgifter utan vetskap om sjukdomen då denne inte kan besluta om lämpligt särskilt stöd. Avsett för rena undantagsfall inom samma myndighet och ska dokumenteras väl i journalhandlingen.

Bild och text sammanställd av verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats, EMI, Marina Lundquist, Örebro kommun.

Sekretess inom elevhälsan för specialpedagog, rektor, kurator och psykolog (Offentlighets- och sekretesslagen, SFS 2009:400, 23 kap. 2§)

Det räcker inte att **annan profession inom EHT** erhållit samtycke att lämna uppgifter till andra professioner utan professionen inom **EMI måste erhålla eget samtycke** från vårdnadshavare och/eller elev beroende på ålder och vid flera tillfällen beroende på vilken information som ska lämnas. Det finns **ingen sekretessgräns** mellan psykolog, kurator, specialpedagog, klasslärare och övrig skolverksamhet men det måste **alltid finns ett syfte** med lämnande av uppgifter.

Om skolsköterska har **initierat ett ärende** och andra professioner inom elevhälsan **inte erhållit samtycke** från elev och/eller vårdnadshavare **får inte uppgifter om elev röjas** till EMI.

Ett eget samtycke från EMI och ett samtycke från den övriga elevhälsan möjliggör för professionerna att samtala om enskilda elever på EHT. Sekretessgräns faller

Referenser

HSL, Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/halso-och-sjukvardslag-201730_sfs-2017-30/

Lgr22, Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet

Lgra22, Läroplan för anpassad grundskola

https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/styrdokument/2024/laroplan-for-anpassade-grundskolan---lgra22

Lpfö18, Läroplan för förskolan

https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/styrdokument/2025/laroplan-for-forskolan---lpfo-18-reviderad-2025

Skollag (2010:800)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/#K2

Skolverket, *Regler och ansvar – ansvar i skolfrågor – elevhälsa*

https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/elevhalsa

Skolverket & Socialstyrelsen, *Vägledning för elevhälsa*

https://kunskapsguiden.se/omraden-och-teman/barn-och-unga/vagledning-for-elevhalsa/